

Kanadská mozaika

1/06
5. januára

Každé dva týždne na Vašom stole e-mailom alebo poštou

Kanadské udalosti roku 2005

Rok 2005 sa v Kanade niesol v znamení hospodárskej prosperity (rast HDP sa zrejme blížil 3 %), otrasov na politickej scéne a pokroku pri riešení niekoľkých kľúčových sociálnych otázok. Aspoň stručne uvádzame najvýznamnejšie z nich.

- 10. februára vystupuje predseda vlády Paul Martin ako svedok pred Gomeryho komisiou vo veci vyšetrovania finančného škandálu okolo vládneho programu na podporu myšlienky federácie v provincii Québec. Stáva sa tak prvým úradujúcim premiérom za posledných viac ako sto rokov, ktorý v Kanade svedčil pred vyšetrovacou komisiou.
- 12. apríla sa manželia Foxovci účastnia odhalenia pomníka ich synovi Terryemu Foxovi v St. John's (provincia Newfoundland) – na mieste, z ktorého sa pred 25 rokmi vydal na svoj Maratón nádeje.
- 29. júna schvaľuje Dolná snemovňa legislatívu, ktorá umožňuje uzatvárať manželstvá osobám rovnakého pohlavia.
- 2. júla sa v Ontáriu koná za účasti Neila Younga, Bryana Adamsa a ďalších hviezd jeden z ôsmich koncertov Live 8. Cieľom je upozorniť verejnosť a politikov na chudobu v afrických krajinách pred samitom krajín G-8 v Škótsku.
- 4. augusta je černošská novinárka Michaëlle Jean menovaná 27. generálnou guvernérkou Kanady.
- V novembri sľubuje federálna vláda 5 miliárd kanadských dolárov na programy pomoci pôvodným obyvateľom, ktoré by mali zmenšiť priepasť medzi životnou úrovňou pôvodných a nepôvodných obyvateľov Kanady a rozhoduje o finančnom odškodnení obetí zneužívania v internátnych školách pre Indiánov. Len o pár hodín neskôr, po roku a piatich mesiacoch pri moci, menšinová vláda liberálov padá, dátum konania parlamentných volieb je stanovený na 23. januára 2006.
- V decembri získava päť tisíc labradorských Inuitov správu nad územím väčším než 70 000 kilometrov štvorcových, ktoré dostalo pomenovanie Nunatsiavut (Naša krásna zem) a inuitské obeti núteného presťahovania z 50. rokov získavajú finančné odškodnenie. V Montreale prebieha konferencia OSN o zmenách klimatických podmienok, na ktorej dochádza ku kľúčovej dohode o predĺžení aplikácie Kjótskeho protokolu a ďalšom znižovaní emisií skleníkových plynov.

Čakacie doby na lekárske zákroky

Kanadskí provincionálni a teritoriálni ministri zdravotníctva (okrem québeckého) vôbec prvýkrát diskutovali o čakacích dobách v zdravotníckych zariadeniach a o tom, ako túto dobu skrátiť a umožniť rýchly servis všetkým pacientom. Zástupcovia provincií a teritórií určili orientačné časové lehoty, ktorými sa majú provincie a teritória riadiť. Patrí sem napríklad fixácia zlomeniny bedrovej kosti do 48 hodín, náhrada kolena do 26 týždňov alebo mamografia každé dva roky pre ženy od 50 do 69 rokov. Provincie a teritória sa zaviazali, že do konca roku 2007 pripravia vlastnú stratégiu na skrátenie čakacích dôb a zdokonalenie starostlivosti v zdravotníctve. Ale ako povedal minister zdravotníctva Nového Brunšviku Elvy Robichaud, na týchto zmenách sa vlády nemôžu podieľať samotné, ale iba s efektívnou spoluprácou zdravotníckych zariadení a lekárov. „Kanadania môžu výrazne prispieť tým, že sa budú zaujímať o možnosti poskytovania starostlivosti, žiť zdravo a tým potrebu zdravotníckej starostlivosti znižovať,“ uviedol ďalej minister Robichaud.

www.hc-sc.gc.ca

„Ročne umiera na následky fajčenia ekvivalent mestečka“

Práve takýto alebo ešte drastickejší nápis, sprevádzaný varovným obrázkom pľúc postihnutých rakovinou, zdevastovaného chrupu či bábätka napojeného na prístroje, nájdete dnes v Kanade na všetkých cigaretových krabičkách. Od 23. decembra 2000 musia kanadskí výrobcovia cigariet na svoje produkty umiestniť jeden zo šesťnástich varovných nápisov, ktorý musí pokrývať polovicu prednej a zadnej časti krabičky. Krabička cigariet musí tiež povinne obsahovať informačný letáčik o škodlivosti cigariet s radami, ako s fajčením prestať. Väčšina krabičiek obsahuje informácie od výrobcu o toxických látkach, ktoré sa pri fajčení dostávajú do tela. Fotografické varovania na krabičkách cigariet existujú okrem Kanady tiež v Austrálii, Belgicku, Brazílii, Singapure, Thajsku a Venezuele. Európska komisia doporučila všetkým členským štátom Európskej únie, aby požadovali umiestniť na krabičkách cigariet aspoň jeden zo 42 navrhovaných varovných obrázkov. V Kanade fajčí asi 5 miliónov ľudí (teda 20 % kanadskej populácie vo veku od 15 rokov vyššie). Pozitívny je aspoň fakt, že experti z Kanady odhadujú, že vďaka varovným snímkam klesá spotreba cigariet v krajine ročne o 2 %.

www.hc-sc.gc.ca/hl-vs/tobac-tabac www.smoke-free.ca

Gibraltar Point – medzinárodné stretnutie umelcov

Kanadská nezisková organizácia Artscape usporiada v dňoch 19. mája až 17. júna ďalší ročník medzinárodnej stáže nazvanej Gibraltar Point International Artist Residency Program. Cieľom tohto stretnutia je umožniť tvorivú diskusiu profesionálnym umelcom z rôznorodého geografického, kultúrneho a estetického prostredia. Program im umožňuje rozmyšľať, experimentovať a tvoriť v neobyčajne stimulujúcom prostredí. Je otvorený kanadským aj zahraničným umelcom, ktorí získajú ubytovanie, ateliér a stravu zadarmo, cestu a materiál si musia uhradiť sami. Termín na odovzdanie prihlášok je 10. február 2006. Podrobnejšie informácie a prihlášky nájdete na adrese www.torontoartscape.on.ca/gpiarp.

Viete, že...

už osemdesiaty šiestykrát skákali túto nedeľu do ľadovo studenej vody v Anglickej zátok v Vancouveri doslova tisíce otužilcov?

Vlani sa tohto zimného kúpania zúčastnilo 2 000 ľudí, divácka účasť sa odhaduje na 10 000. Vancouverský plavecký klub ľadového medveďa, ktorý túto akciu organizuje, bol založený v roku 1920, kedy sa počet odvážnych otužilcov pohyboval okolo

desiatky. Akcia sa od tej doby koná pravidelne prvý deň v novom roku a sprevádza ju súťaž o najlepších kostým či preteky na 100 yardov na pamiatku zakladateľa Petra Pantagese.

www.city.vancouver.bc.ca/park/events/polarbear

KVÍZ O KANADE

Koľko olympijských bazénov naplnia Niagarské vodopády za minútu? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)